

**ДО
ИЗБИРАТЕЛНАТА КОМИСИЯ ЗА
ИЗБОР НА ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ
СЪДЕБЕН СЪВЕТ ОТ КВОТАТА НА
СЪДИИТЕ, ИЗБРАНА С РЕШЕНИЕ НА
ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА СЪДИИТЕ,
ПРОВЕДЕНО НА 9 ОКТОМВРИ 2021 г.**

ИСКАНЕ

от

1. Марина Михайлова, кандидат за избран член на ВСС, допуснат до участие в избора с решение на СК на ВСС по т. 1.2. от протокол № 31 от 31 август 2021 г.
2. Деян Денев, кандидат за избран член на ВСС допуснат до участие в избора с решение на СК на ВСС по т. 1.1. от протокол № 31 от 31 август 2021 г.

за

ДОПЪЛВАНЕ на Решение от 17 октомври 2021 г. на избирателната комисия за избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите, избрана с решение на Общото събрание на съдиите, свикано на основание чл. 29а, ал. 1-6 от Закона за съдебната власт и проведено на 9 октомври 2021 г. в гр. София

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ИЗБИРАТЕЛНАТА КОМИСИЯ,

На основание чл. 62, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс и преди изтичане на 7-дневния срок за обжалване по чл. 29н, ал. 4 от Закона за съдебната власт, отправяме настоящото искане за допълване на решението на комисията, взето на 17 октомври 2021 г., като бъде предложено на лицата по чл. 29а, ал. 1 от ЗСВ да насрочат повторно гласуване за членове на съдийската

колегия на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите, съгласно чл. 29к, ал. 4 от Закона за съдебната власт, което да се проведе по реда на чл. 29л, ал. 4 от Закона за съдебната власт.

Аргументите ни за това са следните:

Съгласно чл. 130а, ал. 3 от Конституцията на Република България (Конституцията, КРБ) съдийската колегия (СК) на Висшия съдебен съвет (ВСС) се състои от 14 членове и включва председателите на Върховния касационен съд и на Върховния административен съд, шестима членове, избрани пряко от съдиите, и шестима членове, избрани от Народното събрание.

Редът за избора на членовете на СК на ВСС, избрани пряко от съдиите е регламентиран в чл. 29а – 29р от Закона за съдебната власт (ЗСВ).

Съгласно чл. 29а, ал. 1 ЗСВ Общото събрание на съдиите за избор на членове на Висшия съдебен съвет се свиква съвместно от председателя на Върховния касационен съд и от председателя на Върховния административен съд.

Съгласно чл. 29к, ал. 5 ЗСВ, в случай че всички членове на Висшия съдебен съвет, които се излъчват от съответното общо събрание, са избрани в деня, в който е проведено гласуването, събранието се закрива.

Съгласно чл. 29о, ал. 1 и ал. 3 ЗСВ, само в случай че изборът бъде обявен за незаконосъобразен, се произвежда нов избор по правилата, предвидени за редовния избор.

Систематичният анализ на разпоредбите на Конституцията, уреждащи статута, правомощията и конституирането на ВСС и цитираните разпоредби от ЗСВ налагат следните изводи:

Висшият съдебен съвет, наред с парламента, президента, правителството и Конституционния съд, е висш държавен орган, предвиден в Конституцията на Република България от 1991 г. (Конституцията, КРБ), с особена природа и статус – орган на съдебната власт, но не правосъден, а висш административен и управленски орган, който осъществява ръководство на структурите на съдебната

власт. Висшият съдебен съвет неслучайно е уреден още в първоначалната редакция на действащата Конституция, тъй като се явява институционално олицетворение на закрепената в нея независимост на съдебната власт като един от фундаментите, върху които е изграден установеният от Основния закон държавен и правен ред.

Както е посочено в Решение № 3 от 7.07.2015 г. по к. д. № 13/2014 г., гаранция за независимостта на съдебната власт от останалите власти е нейната самостоятелност по отношение на кадровата, бюджетната и финансовата политика, които формират сърцевината на компетентността на ВСС. В практиката си Конституционният съд (КС) е имал възможност многократно да подчертае значението на ВСС като висш управленски орган на съдебната власт, който я ръководи и осигурява нейната независимост (Решение № 8 от 15.09.1994 г. по к. д. № 9 от 1994 г., Решение № 17 от 3.10.1995 г. по к. д. № 13 от 1995 г., Решение № 9 от 3.07.2014 г. по к. д. № 3 от 2014 г., Решение № 10 от 15.11.2011 г. по к. д. № 6 от 2011 г.).

В рамките на възприетия конституционен модел на институционална и функционална независимост на съдебната власт съществуването на ВСС като висш ръководен орган на тази автономна власт, управляващ в организационно отношение отделните ѝ структурни звена и осигуряващ взаимодействието между тях, неслучайно се определя в практиката на съда като „наложително“, а правомощията му – като непосредствено обуславящи условията и възможностите за тяхното функциониране (Решение № 3 от 2015 г.). Именно защото дейността на ВСС едновременно осигурява и гарантира осъществяването на властническите функции на съдебната власт, ВСС е естествено вграден в тъканта ѝ, което намира отражение както в уредбата на неговия персонален състав и конституиране, така и в механизма на функционирането му.

Структурната и функционалната обособеност на съдебната власт, чрез която се осъществява правораздавателната функция на държавата, изисква наличие на гаранции за нейната независимост от законодателната и

изпълнителната власт. Гаранция за тази независимост е уредената в Конституцията самостоятелност на съдебната власт по отношение на провеждането на кадровата, бюджетната и финансовата политика. Реализирането на свързаните с тях правомощия се извършва от ВСС, за чието създаване учредителната власт се е ръководила от идеята, че най-добрата защита за съдийската независимост, било тя външна или вътрешна, може да бъде осигурена именно от този орган.

Резултатът от юриспруденцията на КС и последното четвърто изменение на Конституцията е закрепен в разпоредбата на чл. 16 ЗСВ, според която Висшият съдебен съвет е постоянно действащ орган, който представлява съдебната власт и осигурява и отстоява нейната независимост. Той определя състава и организацията на работата на съдилищата, прокуратурите и следствените органи и обезпечавя финансово и технически тяхната дейност, без да се намесва в нейното осъществяване.

Конституирането на ВСС е подчинено на определени, съдържащи се в Конституцията, положения и принципи.

Висшият съдебен съвет е постоянно действащ колегиален орган. Основният и водещ принцип за конституирането му е квотният принцип, провъзгласен в чл. 130, ал. 3 от Конституцията, според който единадесет от членовете на ВСС се избират от Народното събрание и единадесет от органите на съдебната власт. Единадесетте членове на Висшия съдебен съвет, които се избират от органите на съдебната власт, са съответно разпределени в съдийска и прокурорска колегия, чрез които ВСС осъществява правомощията си: съдиите избират 6, прокурорите – 4, следователите – 1 от своя състав за членове на съответната колегия на ВСС (чл. 130а, ал. 3 и ал. 4 от Конституцията). Квотният принцип при конституиране на ВСС отразява принципа на разделение на властите (чл. 8 от Конституцията).

ВСС е предвиден в Основния закон като постоянно действащ орган, поради което няма собствен мандат. Във формирането му е заложен принципът

за континуитет в дейността му. Предвиденият в Основния закон мандат е за лицата от неговия състав (чл. 130, ал. 4 от Конституцията). Мандат имат изборните членове на ВСС. Срокът, за който се избират е пет години, като не се допуска преизбиране веднага след изтичане на този срок.

В трайната практика на КС е възприето, че мандатът на съдебната и парламентарната квоти във ВСС не може да започва и изтича в различни моменти. Това е така, защото ВСС е по предназначение един постоянно функциониращ орган. Ако отделните квоти не са с еднаква продължителност на мандата, същият не би могъл да функционира, докато не бъдат избрани новите членове, образуващи квотата, чийто мандат е вече изтекъл. По същите съображения мандатите на всички изборни членове трябва да изтичат едновременно. Ако мандатът на някой се прекрати предсрочно, новоизбраният довършва мандата на предишния член на ВСС и не може да бъде преизбиран веднага в състава на следващ ВСС, защото ще се наруши конституционната забрана да бъде избран член непрекъснато повече от пет години (Решение № 16 от 1999 г. по к. д. № 10/1999 г., Решение № 1 от 1999 г. по к. д. № 34 от 1998 г.). Тази практика на КС свидетелства затова, че попълването на квотите във ВСС е въздигнато в конституционно задължение за органите на съдебната власт и за парламента. От конституционноправна гледна точка е недопустимо тези органи на държавна власт да не изпълнят това свое задължение и да поставят, предвиден в Основния закон орган, в невъзможност да бъде формиран чрез попълване на неговите квоти с изборни членове, а с това и да изпълнява правомощията си, вменени му от Конституцията.

Именно гореизложените конституционни принципи за конституирането на Висшия съдебен съвет следва да бъдат съобразени при тълкуване на разпоредбите на чл. 29а – 29р ЗСВ относно процедурата за провеждане на пряк избор на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите.

В тази връзка следва да бъде посочено, че макар законодателят да е

свободен да уреди на законово ниво процедурата за избор на членове на ВСС от квотата на съдебната власт, това той не може да стори по начин противоречащ на установените в Конституцията и изложени по-горе принципи за конституирането на ВСС и водещ до невъзможност за финализиране на процедурата по избор на нови членове. Ако регламентираната в закона процедура би могла да доведе до невъзможност да бъде формиран висш конституционен орган, то тя би била в противоречие с принципа на правовата държава (чл. 4, ал. 1 от Конституцията), с принципа на върховенство на Основния закон и непосредствено действие на конституционните разпоредби (чл. 5, ал. 1 и ал. 2 от Конституцията), с принципа на разделение на властите (чл. 8 от Конституцията) и с принципа на независимост на съдебната власт (чл. 117, ал. 2 от Конституцията), защото би застрашила съществуването и дейността на предвиден в Конституцията орган на държавна власт, какъвто е Висшият съдебен съвет (чл. 130 от Конституцията).

На следващо място, по отношение на констатираната от Избирателната комисия нередовност на проведения на 17.10.2021 г. избор, следва да бъде посочено, че въпросът за необходимостта от законова регулация на процедурата по пряк избор на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите, в случай че при произвеждането на нов избор по реда на чл. 29к, ал. 3 ЗСВ са гласували по-малко от 33 на сто от имащите право на глас, е бил предмет на задълбочено обсъждане от народните представители при разглеждането на второ четене на Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт със сигнатура № 602-01-10, с който се предлага създаване на раздел I „а“ с чл. 29а – 29р в Глава втора на ЗСВ. Видно от стенографския протокол от проведеното пленарно заседание на 31.03.2016 г. на отправления от народен представител въпрос: „Бихте ли се зачели по-нататък в Закона къде е разписана процедура, когато се извърши недействителен избор, тоест няма избор, какво се случва?“ е даден следния отговор: „В ал. 4 – следващата, е казано, че в случай, че при провеждането на избора се наложи

повторно гласуване по реда на чл. 29, то се извършва на следващия ден.“.

Считаме, че предвид волята на законодателя, вложена в разпоредбата на чл. 29к, ал. 4 ЗСВ, именно в нея е посочен редът, по който следва да продължи процедурата по избор на членове на СК на ВСС в случай на нередовен избор, проведен по реда на чл. 29к, ал. 3 ЗСВ. Разпоредбата на чл. 29к, ал. 4 ЗСВ препраща към нормата на чл. 29л, ал. 4 ЗСВ, съгласно която когато при гласуването не е избран съответният брой членове, изборът продължава на следващия ден, като се произвежда повторно гласуване; ако при повторното гласуване не е избран съответният брой членове с необходимото мнозинство, за избрани се смятат онези от тях, които са получили най-много гласове.

В тази връзка считаме, че Общото събрание не може да бъде закрито по реда предвиден в чл. 29к, ал. 5 ЗСВ, тъй като не са избрани членове на Висшия съдебен съвет на овакантените места в СК от квотата на съдиите. Не може и да се премине и към процедурата по чл. 29о ЗСВ, тъй като за целта е необходимо изборът да бъде обявен за незаконосъобразен, което предполага наличие на решение на Избирателната комисия, с което се обявява резултатът от избора по реда на чл. 29н ЗСВ, каквото в случая не може да бъде произнесено.

С оглед на тези съображения се налага изводът, че нито Конституцията, нито Закона за съдебната власт допускат хипотеза, при която след провеждането на Общото събрание няма да има избран член на Висшия съдебен съвет.

Законодателят е предоставил разрешение на така възникналата ситуация, като изрично в чл. 29к, ал. 4 ЗСВ чрез препращане към чл. 29л, ал. 4 ЗСВ е предвидил, когато не е избран съответният брой членове да бъде произведено повторно гласуване на следващия ден, като за избрани се смятат получените най-много гласове. Ако това не беше така, препратката в чл. 29к, ал. 4 ЗСВ към чл. 29л, ал. 4 ЗСВ би била абсолютно безпредметна и излишна. Систематичното място на разпоредбата на ал. 4 на чл. 29к ЗСВ, която в известна степен възпроизвежда текста на чл. 29л, ал. 4 ЗСВ, налага същия извод.

Гореизложените изводи, приложени към настоящия казус, с оглед резултатите от проведеното на 17 октомври 2021 г. гласуване, както и фактът, че избор не е реализиран, респ. производството по избор на нови членове на ВСС от квотата на съдиите не е приключило и е висящо, тъй като както беше вече изложено събранието не може да бъде закрито по см. на чл. 29к, ал. 5 ЗСВ нито е възможно да се пристъпи към произвеждане на нов избор по реда на чл. 29о ЗСВ, следва с оглед разпоредбите на Закона за съдебната власт, процедурата по избор да бъде финализирана, като за целта е необходимо да бъде проведено повторно гласуване по смисъла на чл. 29к, ал. 4 ЗСВ по реда на чл. 29л, ал. 4 ЗСВ. Предвид обстоятелството, че „следващият ден“ по смисъла на цитираните разпоредби вече е минал, е необходимо да бъде определена дата за „повторно гласуване“. По аргумент от чл. 29о, ал. 2 ЗСВ във връзка с чл. 29а, ал. 1 ЗСВ датата се насрочва от председателя на Върховния касационен съд и от председателя на Върховния административен съд, като с цел информиране на съдиите датата на повторното гласуване следва да се съобщи по реда за свикване на общото събрание – чрез обнародване на решението ба двамата председатели в Държавен вестник.

С оглед на гореизложеното, отправяме настоящото искане до Избирателната комисия за избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите, избрана с решение на Общото събрание на съдиите, проведено на 9 октомври 2021 г. на основание чл. 62, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс да допълни Решение от 17 октомври 2021 г. на избирателната комисия за избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите, избрана с решение на Общото събрание на съдиите, свикано на основание чл. 29а, ал. 1- 6 от Закона за съдебната власт и проведено на 9 октомври 2021 г. в гр. София със следното: „ПРЕДЛАГА на председателите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд да насрочат повторно гласуване, съгласно чл. 29к, ал. 4 от Закона за съдебната власт, което да се проведе по реда на чл. 29л, ал. 4 от Закона за съдебната власт и да обнародват решението в Държавен

вестник.“.

Особено искане:

Считаме, че при провеждането на Общото събрание на съдиите на 17 октомври 2021 година Комисията по избора е допуснала съществено нарушение на процесуалните правила, изразяващо се в следното: Съставът на Комисията е обявен от председателя ѝ на 16.10.2021 година, като в него са били включени избраните редовни членове на комисия на проведеното Общо събрание на 9 октомври 2021 година, а именно: Весела Павлова, Деница Митрова, Марин Атанасов, Даниела Александрова, Александър Желязков, Георги Крушарски, Петър Славчев, Цветанка Бенина и Ванина Колева. На втория изборен не е обявена промяна в състава на Комисията, като при приключването на изборния ден и вземане на решението от 17 октомври 2021 година е участвала съдия Таня Кандилова вместо съдия Даниела Александрова. Не са посочени и причини, поради които е заменен основен член на Комисията с резервен такъв. Поради това молим при разглеждането на искането ни за допълване на решението да участва редовния член на Комисията Даниела Александрова.

С УВАЖЕНИЕ:

Марина Михайлова

Деян Денев